

REPORT ON THE EUROPEAN ECONOMY 2005

ECONOMIC OUTLOOK

CHAPTER 1

OUTSOURCING

CHAPTER 2

LONGER WORKING HOURS

CHAPTER 3

PENSIONS AND CHILDREN

CHAPTER 4

HOUSE PRICES IN EUROPE

CHAPTER 5

LARS CALMFORS (Vice Chairman)
University of Stockholm

GIANCARLO CORSETTI
European University Institute, Florence

SEPPO HONKAPOHJA (Chairman)
University of Cambridge

JOHN KAY
St. John's College, Oxford

WILLI LEIBFRITZ
OECD

GILLES SAINT-PAUL
Université des Sciences Sociales, Toulouse

HANS-WERNER SINN
ifo Institut and Universität München

XAVIER VIVES
INSEAD

EEAG

EUROPEAN ECONOMIC
ADVISORY GROUP AT

CESifo

Kapitel 4

- Komplettera nuvarande pensionssystem med partiella premierreservsystem
- Högre formell och reell pensionsålder
- Generella argument för mer stöd åt barnfamiljer
 - barn betalar pensionerna för alla
 - samhällsekonomisk externalitet som leder till för lågt barnafödande om den inte beaktas

Kapitel 5

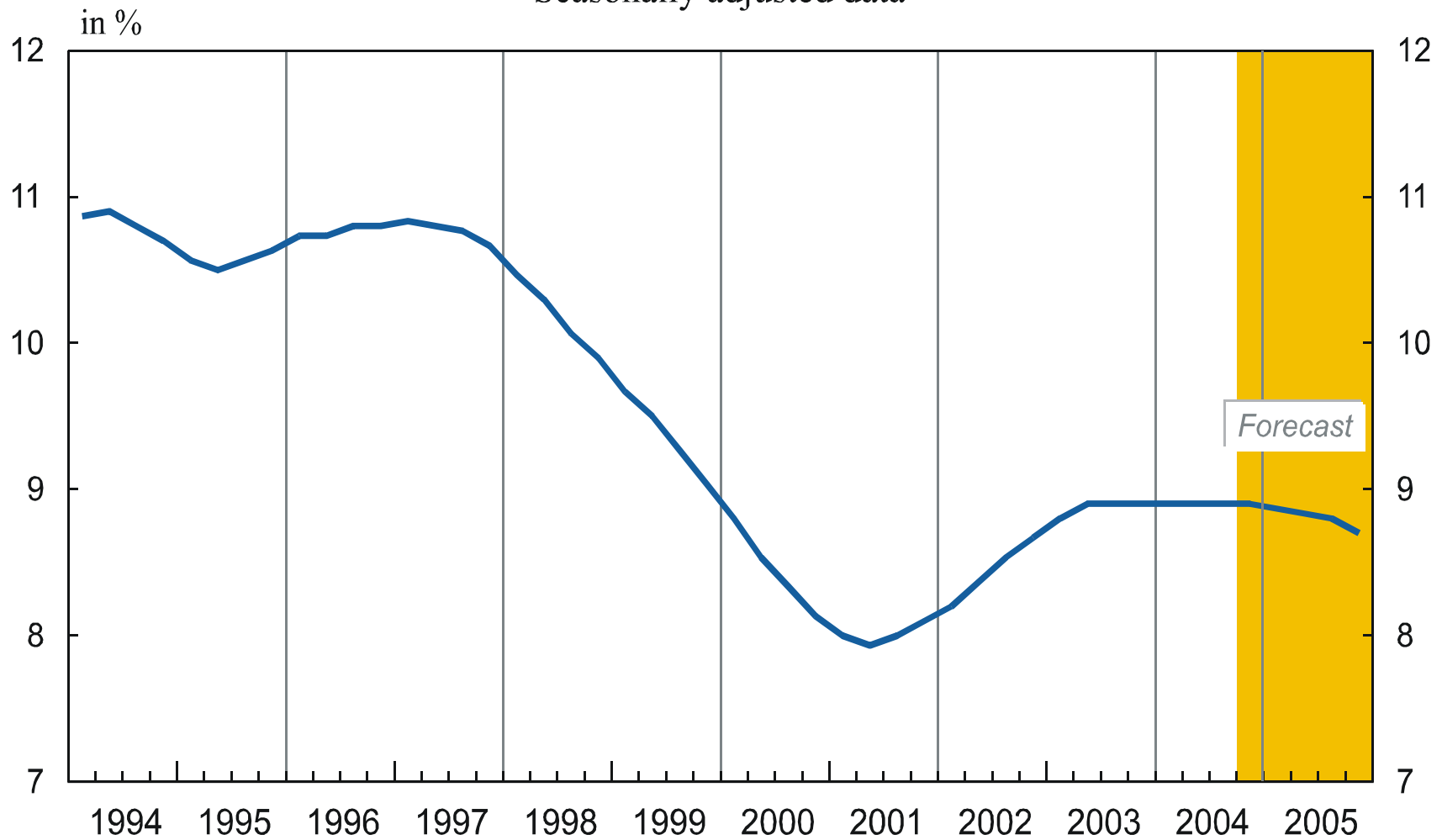
- Ingen fastighetsprisbubbla ens i Irland, Spanien, Nederländerna och Storbritannien
- Fastighetsprisuppgångar förklaras av låga räntor och förväntningar om fortsatt låga räntor
- Mycket möjligt med fastighetsprisnedgång, men den blir inte dramatisk
- Lika sannolikt att priserna fortsätter upp som att de sjunker

Allmän makroekonomisk bedömning

- Fortsatt måttlig tillväxt i euro-området:
runt 1,7 % 2005
- Fortsatt hög arbetslöshet strax under 9 %
- Höga oljepriser
- Fortsatt inflation över 2 %
- Eurons appreciering
- Outsourcing

UNEMPLOYMENT RATE IN THE EURO AREA

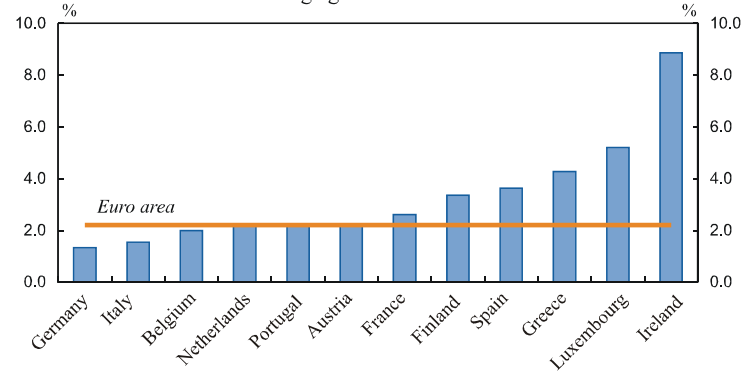
Seasonally adjusted data

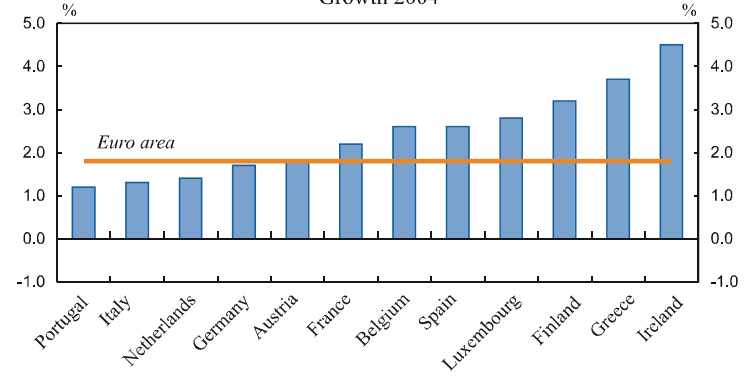
Sources: Eurostat; Ifo Institute calculations and forecast (December 2004).

ECONOMIC GROWTH IN THE EURO AREA

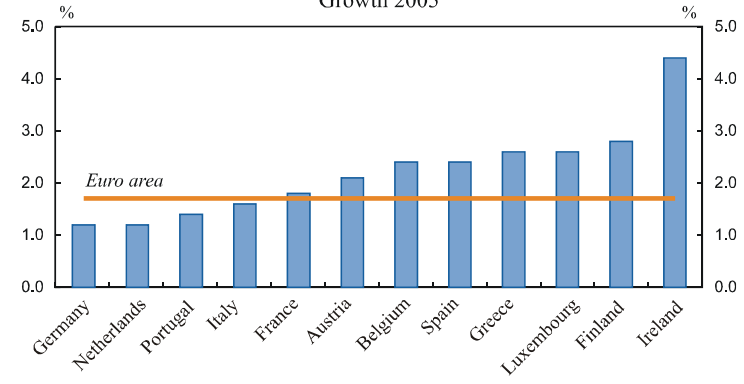
Average growth 1997 – 2003

Growth 2004

Growth 2005

Sources: OECD; 2004 and 2005: Ifo Institute forecast (January 2004).

Table 1.1.

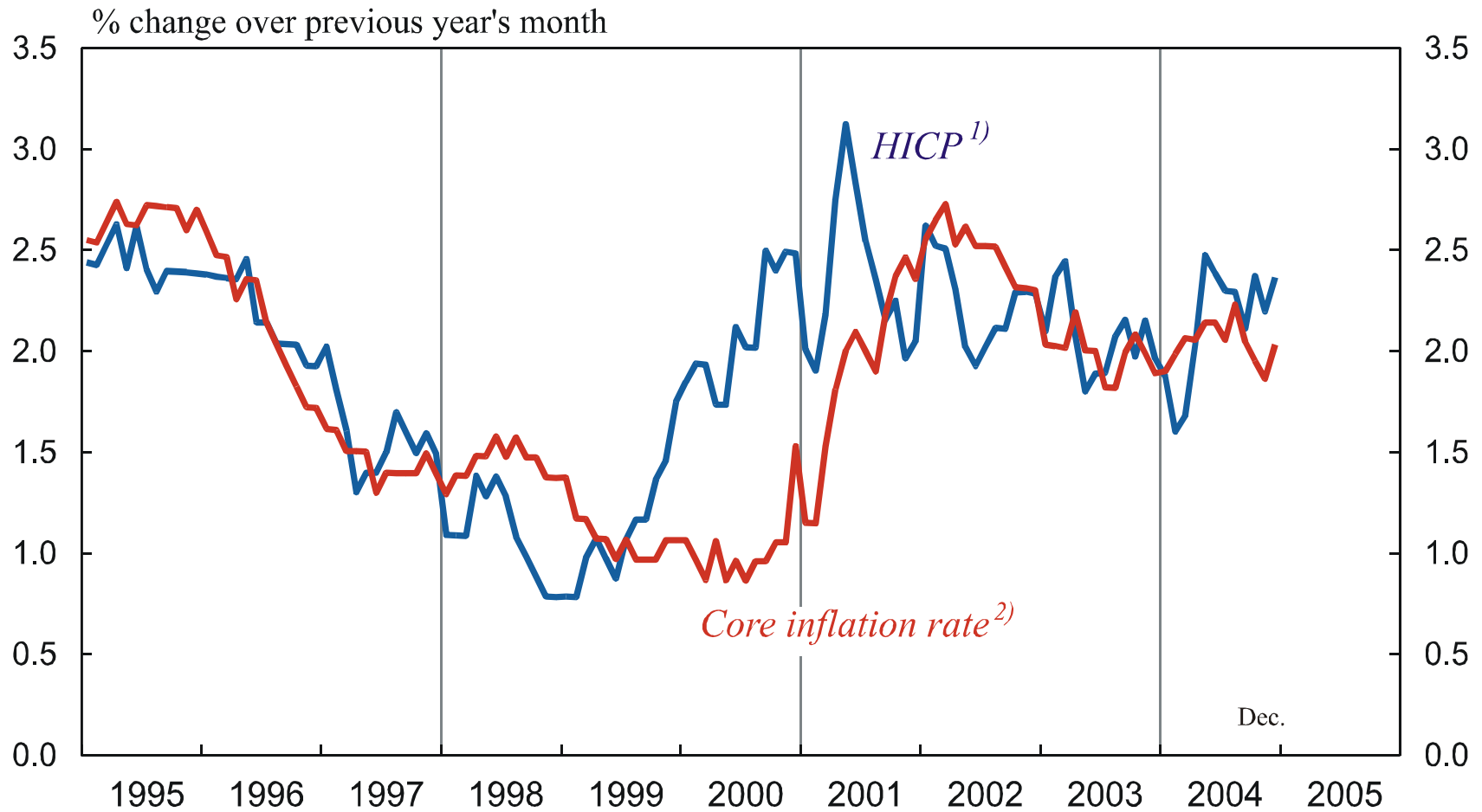
The development of various measures of wages and wage costs
Annual average changes in per cent

		Nominal wage ¹	Real wage ^{1,2}	Labour productivity ¹	Unit labour costs ¹	Relative unit labour costs ³	Export performance ⁴
Euro area	2001-2003	2.4	0.1	0.4	2.0	6.4	
	2004	1.9	0.0	1.2	0.7	5.1	
<i>of which:</i>							
Germany	2001-2003	1.6	0.3	0.6	1.0	1.6	1.0
	2004	1.0	0.1	1.0	0.0	1.8	-0.5
France	2001-2003	2.5	0.7	0.5	2.0	0.9	-2.2
	2004	2.7	0.8	2.8	0.1	-1.1	-3.9
Italy	2001-2003	2.9	0.0	-0.4	3.3	5.5	-4.7
	2004	2.5	-0.3	0.3	2.2	4.6	-4.0
Finland	2001-2003	3.2	1.9	1.3	1.9	2.4	-1.8
	2004	3.1	2.3	3.8	-0.7	1.3	-6.7
Netherlands	2001-2003	4.5	0.7	-0.4	4.9	6.2	-1.3
	2004	1.8	1.0	2.6	-0.8	0.7	-0.7
Ireland	2001-2003	3.6	-0.3	3.4	0.2	0.2	2.1
	2004	5.2	1.6	3.5	1.6	2.4	-0.9
Spain	2001-2003	4.6	0.4	0.7	3.9	3.2	0.7
	2004	4.5	1.4	0.7	3.8	4.4	-2.1
United Kingdom	2001-2003	4.3	1.5	2.7	1.6	-0.9	-1.3
	2004	5.6	3.4	3.7	1.8	4.8	-5.3
Sweden	2001-2003	2.9	1.0	1.3	1.6	-1.3	-0.5
	2004	2.8	1.7	4.5	-1.6	3.1	2.4
Poland	2001-2003	3.8	1.9	4.8	-1.0	-8.6	3.2
	2004	2.8	-1.1	5.4	-2.5	-10.9	3.5
Hungary	2001-2003	11.2	2.6	3.3	7.7	9.4	3.2
	2004	9.3	4.1	3.0	6.1	4.1	5.9
United States	2001-2003	3.1	1.1	2.7	0.4	-2.0	-3.7
	2004	4.1	2.1	3.7	0.4	-5.8	-0.8
Japan	2001-2003	-1.4	0.3	1.5	-2.9	-5.8	0.6
	2004	-0.3	2.0	4.0	-4.3	-1.1	2.8

Notes: 1. Business sector.
2. Nominal wage deflated by GDP deflator (as a measure of the real product wage).
3. Competitiveness-weighted relative unit labour costs in dollar terms.
4. Export performance is the ratio between export volumes and (trade-weighted) export markets for goods and services.

Source: OECD, estimate for 2004, calculations by the Ifo Institute.

PRICE DEVELOPMENT IN THE EURO AREA

1) Harmonised Index of Consumer Prices.

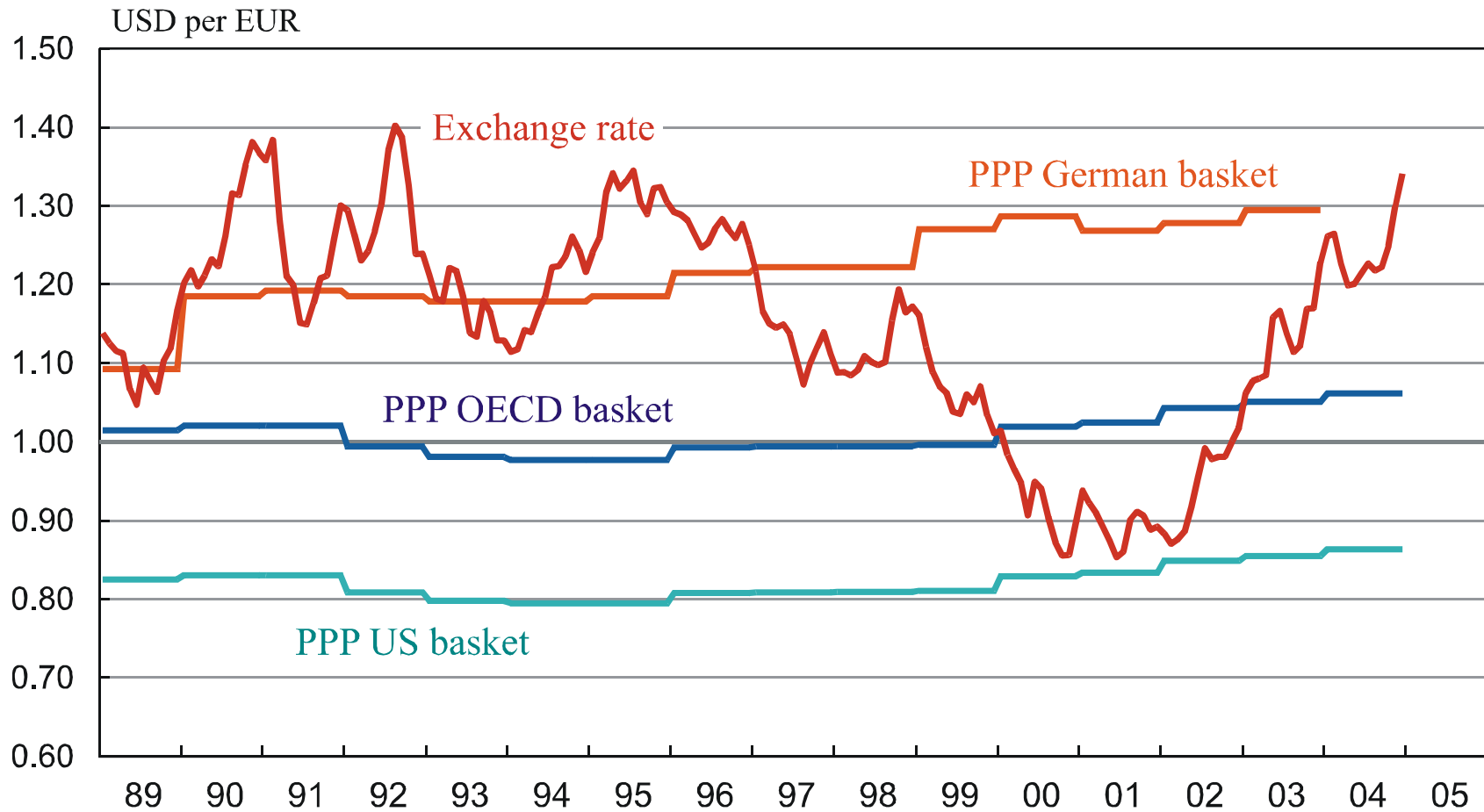
2) HICP excluding energy and unprocessed food.

Source: Eurostat.

Köpkraftsparitet

- Växelkursen (dollar/€) = amerikansk prisnivå/
europeisk prisnivå
- Olika köpkraftspariteter beroende på vilken konsumtionskorg som används
 - varor som är billiga i ett land konsumeras i större utsträckning där
 - med amerikansk korg blir amerikansk prisnivå låg relativt den europeiska (låg eurokurs)
 - med tysk korg blir amerikansk prisnivå hög relativt den europeiska (hög eurokurs)

EXCHANGE RATES OF THE EURO AND PPPS¹⁾

1) Exchange rate are monthly data, while PPPs are given at an annual frequency. Different PPPs are computed with respect to the different consumption baskets in the United States, the OECD and Germany.

Sources: European Central Bank, Federal Statistical Office, OECD, Ifo Institute calculations.

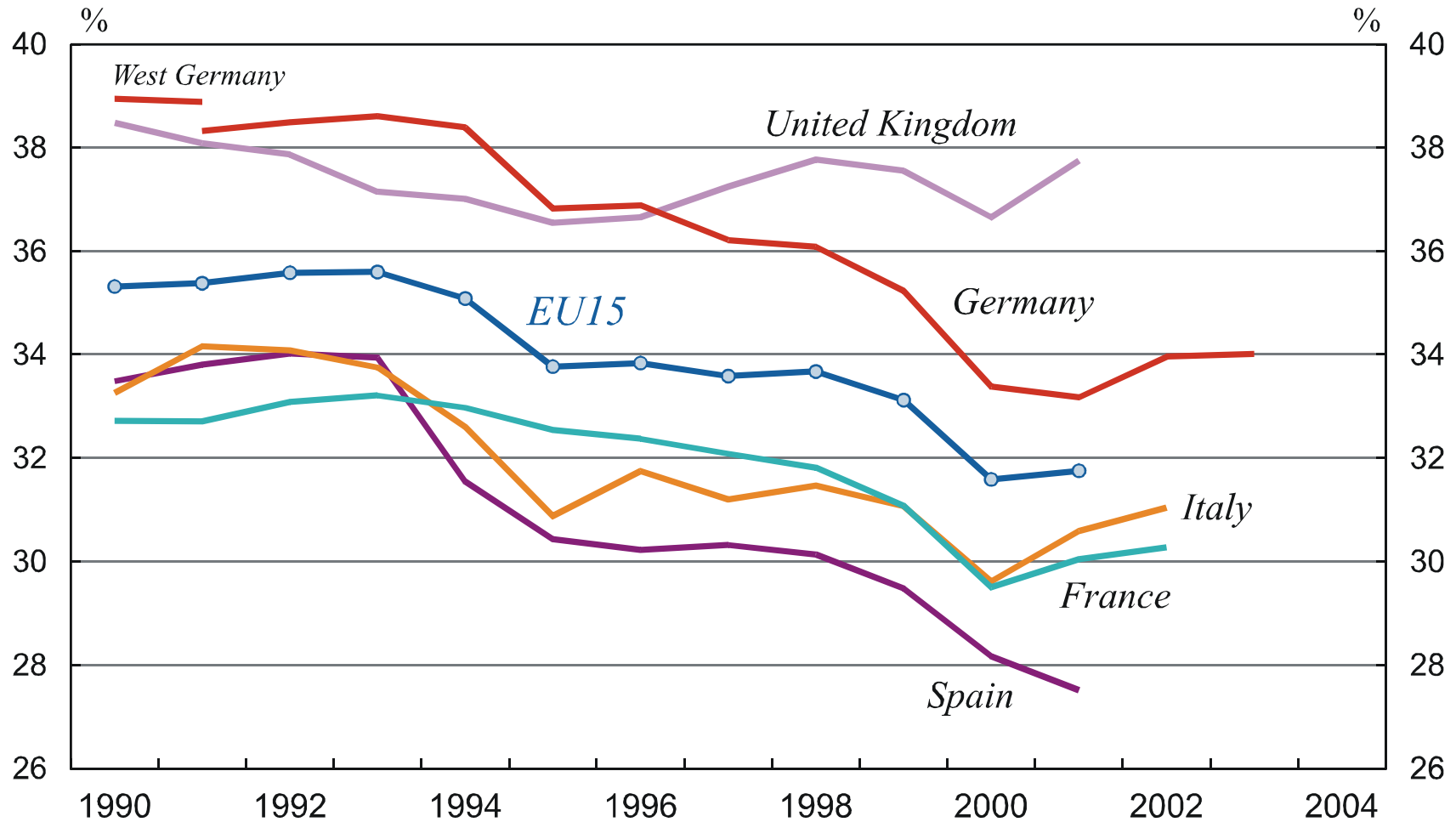
- **Outsourcing**

inköp av insatsvaror
och komponenter från
utländska producenter

- **Offshoring**

produktion av insatsvaror
och komponenter i egna
anläggningar utomlands

SHARE OF VALUE ADDED IN THE MANUFACTURING SECTOR'S OWN PRODUCTION

Source: OECD, STAN database for Industrial Analysis, Vol. 2004 release 07; Germany: Federal Statistical Office, National Accounts: Special series 18, series S.21 and series 3.1; Ifo Institute calculations.

Table 2.1

International outsourcing
– **The share of foreign intermediate products in total**
intermediate products (in percent) –

	Year	Share
Italy	1995	17
	2000	19
Denmark	1995	22
	2000	26
Finland	1995	20
	2000	24
Netherlands	1995	29
	2000	30
Austria	1995	25
	2000	29
Sweden	1995	23
	2000	28
Germany	1995	20
	2000	26

Note: The values reported above refer to the total economy.

Source: Eurostat and own calculations. The underlying data are stored in CIRCA, the Intranet of Eurostat, and can be purchased at the Eurostat data shop.

Hur ska man se på outsourcing?

- En form av internationell handel
- Kina och de nya EU-länderna med andra uppsättningar produktionsfaktorer har öppnats för handel
- Komparativa fördelar i mer arbetsintensiv produktion
- Potentiella vinster av omstrukturering av produktionen
- Outsourcing pga minskade transaktions- och samordningskostnader

Förutsättningar för att handelsvinsterna ska realiseras

- Flexibilitet på arbetsmarknaden
 - omflyttning av arbetskraft
 - anpassningar av löner och priser
- Press nedåt på lönerna för lägre utbildade
 - vid definition av lägre utbildade
 - långsammare löneutveckling för dem som inte kan uppgradera sin kompetens än det annars skulle ha blivit

Ekonomisk-politiska utmaningar

- Utan löneanpassning uppstår arbetslöshet
- Men även med löneanpassning riskerar stora grupper löntagare att bli förlorare
- Argument för *kompensation*
 - inte genom generös arbetslöshetsersättning
 - skattesänkningar för låga inkomster av *arbete*
 - både kompensation och bidrag till mer flexibla löner
- Alla kan inte omskolas

Arbetstider

- Arbetstidsförkortningar i Västeuropa under de senaste 30 åren
 - dela på jobben
 - minska den arbetslöshet som för höga lönenivåer leder till
- Kort arbetstid *per anställd* är en viktig orsak till ett lågt antal arbetade timmar *per invånare*
- Få arbetade timmar per invånare är i sin tur huvudorsaken till att inkomstnivån i Västeuropa är 30 % lägre än i USA

Table 3.2**Standard working time for full-time workers according to collective agreements and/or legislation, 2003**

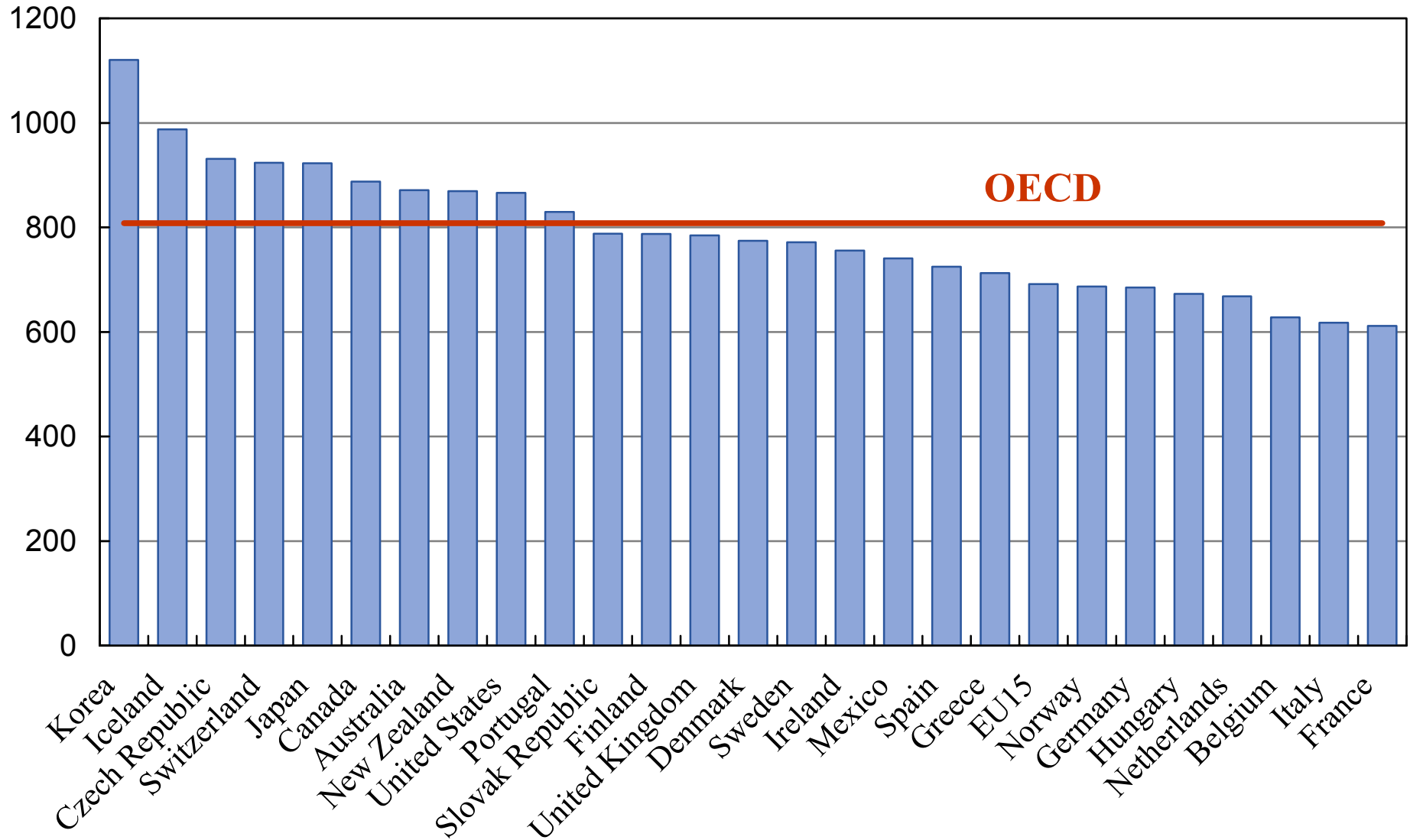
	Per year, average for the whole economy	Per week, average for the whole economy	Per week, metal working
US ^{a)}	1904	40.0	-
Estonia	1840	40.0	-
Hungary	1840	40.0	40.0
Latvia	1840	40.0	-
Poland	1840	40.0	-
Slovenia	1816	40.0	40.0
Japan ^{a)}	1803	39.2	-
Ireland	1802	39.0	39.0
EU-8	1801	39.6	-
(new EU states)			
Greece	1800	40.0	40.0
Malta	1776	40.0	-
Belgium	1748	38.0	38.0
Portugal	1748	39.0	40.0
Slovakia	1748	38.5	37.5
Germany (east)	1730	39.1	38.0
Spain	1729	38.6	38.5
Luxembourg	1728	39.0	39.0
Austria	1717	38.5	38.5
Cyprus	1710	38.0	38.0
EU-15	1700	38.1	37.9
UK	1693	37.2	37.3
Sweden	1676	38.8	40.0
Finland	1673	37.5	36.5
Italy	1672	38.0	39.1
Germany (west)	1648	37.4	35.0
Netherlands	1648	37.0	35.2
Denmark	1613	37.0	37.0
France	1568	35.0	35.0

Note: ^{a)} The figure refers to 2002.

Source: All countries except Japan and the US: *Working Time Developments* (2003), EIROOnline;

Japan and the US: *Deutschland in Zahlen* (2004), Institut der Wirtschaft, Cologne.

ANNUAL HOURS WORKED PER CAPITA 2002

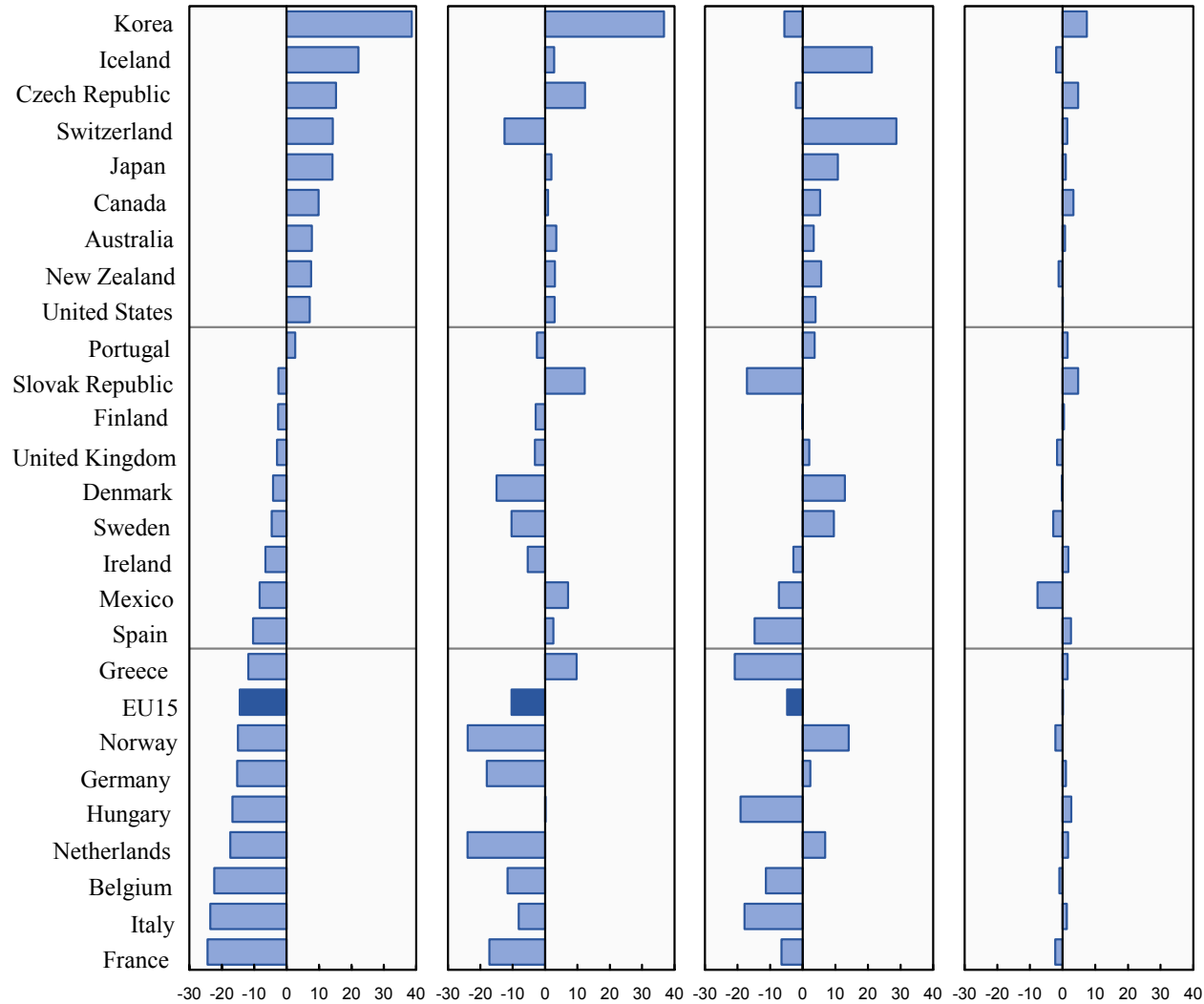

Source: OECD (2004).

DECOMPOSITION OF DIFFERENCES IN HOURS WORKED PER CAPITA

Percentage point differences in hours worked per capita with respect to the OECD average in 2002¹⁾²⁾

Percentage difference with respect to OECD average hours per capita = Hours per worker effect + Employment rate effect³⁾ + Demographic effect⁴⁾

1) OECD averages are calculated as the population-weighted average for the countries shown for hours per capita and the demographic effects, employment average for hours per worker and working age population (15-64 years)-weighted average for the employment effect.
 2) Countries in descending order of the percentage difference from OECD average hours per capita.- 3) Based on the ratio of employment to working-age population (15-64 years).- 4) Based on ratio of working-age population (15-64 years) to total population.
 Source: OECD (2004).

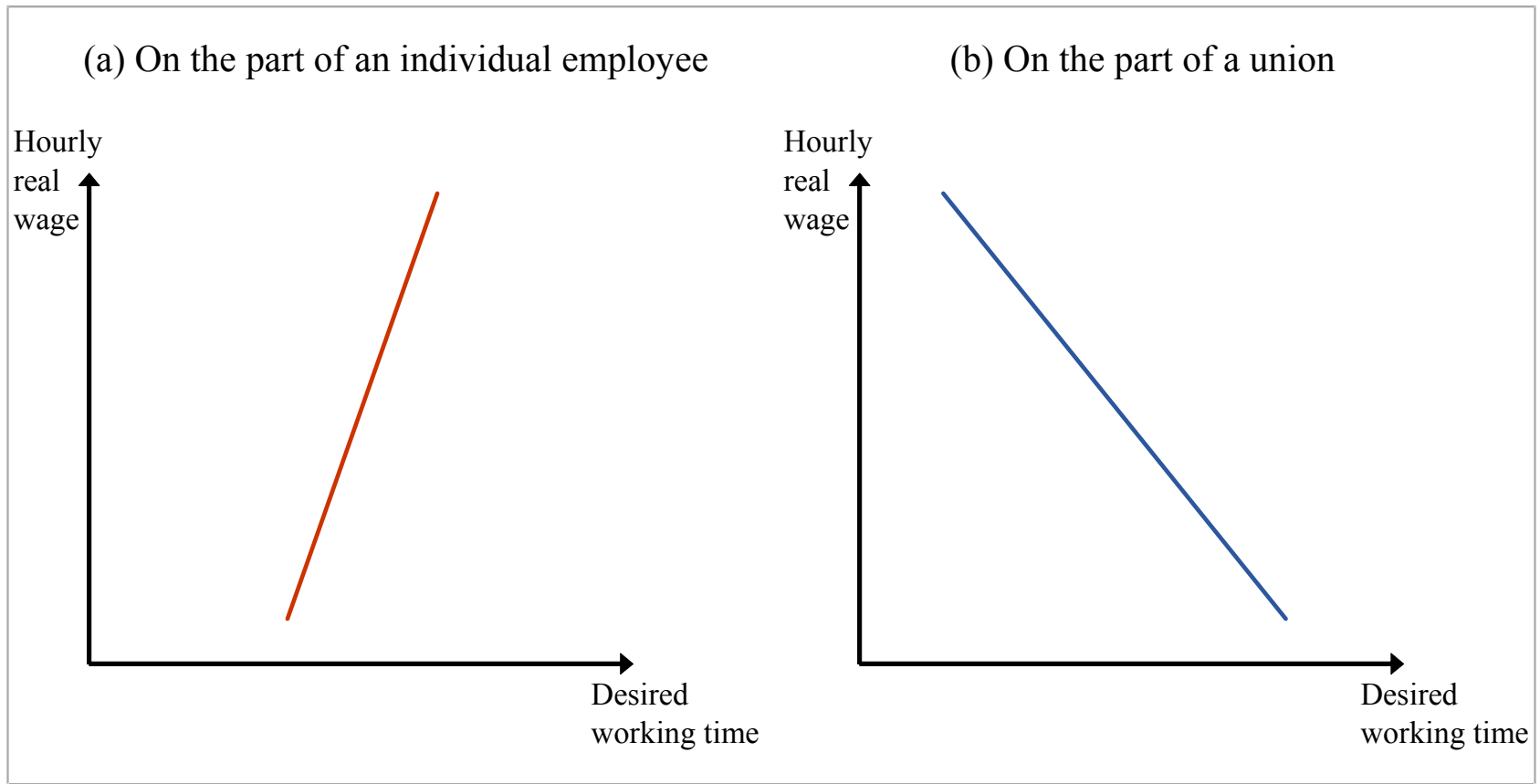
Arbetstidförlängningar i Tyskland

- Avtal på företagsnivå om förlängd arbetstid utan löne-kompensation
 - Siemens, DaimlerChrysler, Volkswagen
 - många mindre företag
 - offentlig sektor i ett par Bundesländer
- Undantagsklausul i kollektivavtalen
- Metod hantera akuta hot om outsourcing
 - ökad arbetstid från 35 till 37 tim sänker timlönen 5,4 %
 - ökad arbetstid från 35 till 40 tim sänker timlönen 12,5 %

Utbudsreaktion på lägre timlön

- Möjligheterna till outsourcing ställer ökade vinstkrav som kräver lägre timlöner
- Fackliga organisationer föredrar längre arbetstid för sina medlemmar om timlönerna faller
 - fackets främsta uppgift är att slå vakt om medlemmarnas inkomster
 - mindre skäl hålla tillbaka lönerna för att dela på jobben om det blir mindre lönsamt att ha ett jobb

DESIRED WORKING TIME

Source: EEAG Group.

Spridningseffekter

- Starkaste incitamenten till förlängd arbetstid där den är kortast: Frankrike, Tyskland, Nederländerna, Danmark, Italien
- Samma krafter också på andra håll
- Konkurrenstryck
- Psykologiska demonstrationseffekter

Effekter av längre arbetstid

- Högre produktion om kostnaderna sänks
- Incitament till lägre priser för att få avsättning för den ökade produktionen
- Sysselsättningseffekter
 - kort sikt (1-2 år)
 - lång sikt (5-10 år)

Effekter på sysselsättningen på kort sikt

- Jobb räddas om akuta outsourcing-hot föreligger
- Färre jobb i företag som utnyttjar sin kapitalstock fullt ut
 - skiftarbete
 - överlappande arbetstider
- Fler jobb om längre arbetstid innebär bättre utnyttjande av kapitalstocken
- Lägre fasta kostnader per anställd gör det lönsamt att minska övertid och anställa fler

Effekter på sysselsättningen på lång sikt

- På lång sikt bestäms den *möjliga* lönenivån av internationella kapitalavkastningskrav
 - möjligheterna flytta ut produktion ställer anpassningskrav
- Med trögrörliga löner kommer en löneanpassning att tvingas fram genom högre arbetslöshet
- Längre arbetstid underlättar anpassning
 - effektivare kapitalutnyttjande ökar produktiviteten och gör det möjligt att kombinera högre löner med hög sysselsättning
 - längre arbetstid tycks främja återhållsam lönebildning

Stabilitetspakten

- Ingen uppgörelse eller urholkning av reglerna
- Det reella problemet är reglernas efterlevnad inte deras ekonomiska innehåll
 - vidgad roll för EU-domstolen
 - mindre och mer gradvisa sanktioner
- Försöken att åstadkomma finanspolitisk disciplin genom regler på europeisk nivå har misslyckats
- Den finanspolitiska disciplinen kommer gradvis att försvagas

Ökade krav på de nationella finanspolitiska institutionerna

- Tydliga mål för underskott och hur finanspolitiken ska användas stabiliseringspolitiskt
- Mekanismer för att hantera avvikelser från regeringens egna mål
 - krav förklara sig inför parlamentet
 - särskilda utfrågningar
- Oberoende finanspolitiska råd
 - vakthund
 - rekommendationer om politiken
 - åläggande för regeringen att basera sina budgetförslag på rådets kalkyler